

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marie Kocourkové a soudkyň JUDr. Magdaleny Ježkové a Mgr. Heleny Konečné ve věci žalobce **Ing. J. H.**, zast. JUDr. Jiřím Bílkem, advokátem se sídlem Praha 2, Karlovo náměstí 5, proti žalovanému **Státnímu pozemkovému úřadu**, se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu ze dne 17. října 2012, č.j. 173966/2011-MZE-13311, t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

V úvodu krajský soud připomíná, že zákonem č. 503/2012, účinným dnem 1.1.2013, přešla pravomoc rozhodovat o odvoláních o pozemkových úpravách na Státní pozemkový úřad a proto s ním jednal jako se žalovaným.

Rozhodnutím ze dne 17.10. 2012, č.j. 173966/2011-MZE-13311, Ministerstvo zemědělství, Ústřední pozemkový úřad, zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Pozemkového úřadu Jičín ze dne 7.6.2010, č.j. PÚ97/2007/Fe/R-I.-A/30, kterým byl schválen návrh jednoduché pozemkové úpravy (dále jen „JPÚ“) v katastrálním území Sobotka. Ta byla provedena za účelem vybudování protipovodňových opatření chránících obec Osek před záplavami, revitalizačních opatření v povodí Soboteckého a Spyšovského potoka a protierozní opatření pro ochranu zemědělského půdního fondu v souladu s ust. § 2 zákona č. 139/2002 Sb., o

pozemkových úpravách a pozemkových úřadech (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“).

Ve včas podané žalobě žalobce v úvodu tvrdil, že napadeným rozhodnutím byl přímo zkrácen na svém vlastnickém právu k pozemkům dotčeným JPÚ, napadené rozhodnutí žalovaného označil za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a poukázal na to, že skutkový stav, ze kterého žalovaný vycházel, nemá oporu ve správním spise.

Konkrétně pak reagoval na důvody, které vedly žalovaného k zamítnutí jeho odvolání. Především namítal, že schváleným JPÚ bylo do jeho vlastnického práva k pozemkům o výměře 1,1137 zasaženo podstatným způsobem a tento zásah je nepřiměřený prospěchu, kterého má být realizací plánu dosaženo. Není proto dle žalobce splněno kritérium, které uvádí Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 21.3.2007, č.j. 5 A 27/2002-86, podle kterého má realizace pozemkových úprav přinést užitek i vlastníkům, kteří s JPÚ nesouhlasí.

Dále uvedl, že tzv. společné zařízení, kterým je hráz rybníka, bylo navrhováno na jeho pozemcích, aniž mu byly jako náhrada nabídnuty pozemky, na kterých by mohl racionálně hospodařit. Nebylo tak splněno ústavní pravidlo platné pro vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva, a to právo na adekvátní náhradu. Dle závěrů Nejvyššího správního soudu by muselo jít o scelené a vyčleněné pozemky, které by byly přiměřené co do ceny, vzdálenosti a výměry. Tyto podmínky dle žalobce dodrženy nebyly, poskytnuté pozemky jsou nesouvislé, ve svahu a naprosto nevhodného tvaru pro obhospodařování.

Žalobce rovněž vyslovil názor, že je zcela irelevantní, pokud neuplatnil námitky proti návrhu plánu. Pokud tak učinil později v řízení, je jeho postup v souladu se zákonem o pozemkových úpravách. Ze zápisu ze dne 27.8.2008 není patrné jeho stanovisko, zápis provedl správní orgán a nebyl nikým ověřován a zúčastněným nebyl zaslán. Obsah zápisu neodpovídá skutečnosti, neboť na schůzi nebylo o plánu společných zařízení hlasováno. Ze zápisu ze dne 21.5.2010, kdy bylo jednáno o JPÚ, je prokázáno, že žalobce proti němu protestoval a poukazoval na to, že jeho zemědělská činnost bude omezena. Připustil, že podmínky racionálního hospodaření nelze posuzovat jen z hlediska jednotlivých vlastníků, v daném případě ale nebyly splněny ani s přihlédnutím k celku a ke všem vlastníkům v lokalitě. Zdůraznil, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí ani neuvádí, že by u většiny vlastníků mělo v důsledku realizace JPÚ dojít k racionálnějšímu hospodaření, i když takovou podmínku je nezbytné splnit, aby byl zachován veřejný zájem.

Správní orgán prvního stupně dle žalobce nesplnil zákonné podmínky pro zahájení řízení o JPÚ a její schválení, když neprokázal, že je nezbytná. Poukázal na nutnost splnění podmínek § 4 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách a tvrdil, že nepostačí pouhá vhodnost navrhovaného opatření. Zdůraznil nedostatek odborných podkladů odůvodňujících nezbytnost navrhovaného protipovodňového zařízení a protierozních opatření. Tvrdil, že navržené cesty nemohou plnit funkci protierozního

opatření, neboť k tomu slouží travnaté plochy a lokalitu, která je JPÚ zasažena, označil z hlediska erozí, ve srovnání s jinými lokalitami v ČR, pouze za mírně ohroženou.

Dále žalobce poukazoval na to, že ve správním spise není založena žádná odborná studie ani znalecký posudek odůvodňující nutnost vybudování vodního díla. Zaměření vodního díla a obecná koncepce revitalizace, které jsou obsahem správního spisu, nemají parametry odborného posouzení a nutností vybudování vodního díla se vůbec nezabývají.

Žalobce rovněž tvrdil, že město Sobotka již změnu územního plánu, která přejímá koncept JPÚ, schválilo. Pozemky žalobce parc. č. 343/13, 343/12, 334/5, 1510/34 a 1510/36 se tak nacházejí v zastavitelném území, ztratily tak statut pozemků podle § 2 zákona o pozemkových úpravách a měly být zařazeny mezi pozemky dle jeho § 3 odst. 3. Žalovaný proto pochybil, neboť nevyšel ze správně a úplně zjištěného skutkového stavu věci. Zároveň žalobce připomněl, že ostatní osoby hospodařící na dotčených pozemcích nejsou JPÚ postiženi tolik jako on sám.

Žalobce, na rozdíl od žalovaného, vyslovil názor, že v posuzovaném případě JPÚ neřeší území jako celek, ale pouze jeho účelově vyčleněnou část. Na tak malém území pak není možno racionálně či účelně uspořádat vlastnictví pozemků tak, aby byla zachována přiměřenost zásahu do vlastnictví jednotlivých účastníků. Účelová JPÚ je řešena k tíži žalobce, který je omezen tímto opatřením ve výkonu svých vlastnických práv a z lukrativních území je vytěsněn na okraj.

Realizaci JPÚ nebude dle žalobce obnovena ani funkčnost krajiny, neboť ta za stávajícího stavu funguje na přírodní bázi a navrhované změny její přirozený chod pouze naruší. Poukázal na to, že zemědělský půdní fond má prioritně sloužit k hospodaření. Tvrdil, že postup pozemkového úřadu je v daném případě pouze skrytým vyvlastněním, aniž byla žalobci poskytnuta adekvátní náhrada. Z provedené úpravy bude mít největší prospěch jen většinový vlastník, tedy město Sobotka. Jediným důvodem pro zvolený postup je komerční zájem na rozšíření cestovního ruchu, kdy území o rozloze 114 ha přímo pod zámkem Humprecht má být zpřístupněno turistům. Vyslovil přesvědčení, že pokud by žalovaný aplikoval na posouzení míry zásahu do jeho vlastnického práva kritéria a požadavky uvedené v rozsudku NSS č.j. 5 A 27/2002-86, musel by jeho odvolání vyhovět. Poukázal také na to, že žalovaný se nemůže vyhnout své odpovědnosti za prokázání důvodnosti, nezbytnosti a vhodnosti tzv. protipovodňových opatření a tuto odpovědnost nemůže přenést na jiné dotčené orgány státní správy. Již správní orgán prvního stupně si měl proto vyžádat odborné podklady z oboru hydrologie a vodohospodářství.

Žalobce v závěru žaloby žádal, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

Jak vyplývá ze shora uvedeného a z obsahu správního spisu, Pozemkový úřad v Jičíně schválil dne 7.6.2010 podle ust. § 11 odst. 4 zákona o pozemkových

úpravách návrh jednoduché pozemkové úpravy v katastrálním území Sobotka, zpracovaný pod č.j. PÚ 97/2007/Fe/R-I.-A/30.

Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítal, že schválená JPÚ nesplňuje zákonný požadavek na vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků půdy, zejména pak pro žalobce, schválená pozemková úprava není vhodným řešením daného území a nerespektuje zákonná pravidla a podmínky a zájem na provedení protipovodňových či protierozních opatření převažuje nad zájmem na nedotknutelnosti vlastnictví. Žalobce v odvolání rovněž poukázal na to, že schváleným řešením je nejvíce dotčen v racionálním zemědělském hospodaření, jeho pozemky jsou v návrhu umístěny neúčelně a mají nepravidelný tvar, který nerespektuje zásady zemědělského hospodaření. Trval na tom, že nikdy v průběhu řízení nesouhlasil s plánem společných zařízení a poukázal na poškození svého vlastnického práva, polemizoval s projektem vodní nádrže, její velikosti účelnosti a rozsahem protipovodňového opatření. Zpochybnil i návrh cestní sítě, tvrdil, že pozemky jsou podle stávajícího stavu přístupné a namítal, že některé prvky plánu společných zařízení nejsou součástí územního plánu.

Podané odvolání Ministerstvo zemědělství - Ústřední pozemkový úřad dne 26.10.2010, pod č.j. 22961/2010-17500, zamítl a napadené rozhodnutí Pozemkového úřadu v Jičíně potvrdil. Žalobce se bránil podáním žaloby a Městský soud v Praze svým rozsudkem ze dne 6.9.2011, č.j. 11 A 2/2011-39, rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Ústředního pozemkového úřadu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zaujal podrobné stanovisko k námitce žalobce poukazující na pochybení správních orgánů, které dle žalobce neposuzovaly v průběhu řízení otázku nezbytnosti zásahu do vlastnictví, ani otázku, zda takový zásah není konán v míře větší než je nezbytně nutné. Tyto námitky neshledal důvodné.

Další žalobní body, směřující ke zpochybnění obligatorních zákonných podmínek, za nichž měla předmětná pozemková úprava proběhnout, Městský soud rovněž neshledal důvodné. Konstatoval, že žalovaný se s nimi buď nemohl vypořádat neboť nebyly v odvolání uplatněny, a pak nelze absenci příslušné pasáže odůvodnění napadeného rozhodnutí pokládat za nezákonnost či nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, nebo se s nimi žalovaný vypořádal, a v tomto rozsahu (odkázal na stranu 3 a 4 napadeného rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Ústředního pozemkového úřadu) se s jeho závěry Městský soud ztotožnil a žalobní námitky neshledal důvodné.

Městský soud pak v závěru usoudil, že žalobou napadené rozhodnutí odvolacího správního orgánu konkrétním způsobem nevyvrátilo všechna tvrzení žalobce, když sice konstatovalo obsah odvolacích námitek, avšak neuvedlo již jednoznačně, určitě a srozumitelně své závěry k těmto konkrétním důvodům. Shledal proto žalobu v této části důvodnou. Napadené rozhodnutí se dle Městského soudu blíže nezabývalo ani otázkou, nakolik je JPÚ v souladu se stávajícím platným územním plánem daného území a není z něho zřejmé, že by se odvolací správní orgán zabýval stanoviskem žalobce a zaujal k němu v napadeném rozhodnutí stanovisko.

Žalovaný věc znovu posoudil a k jednotlivým odvolacím námitkám, členěným do šesti částí, zaujal následující stanovisko.

V úvodu reagoval na námitku, v níž žalobce tvrdil, že JPÚ nesplňuje základní podmínku danou v ust. § 2 zákona o pozemkových úpravách, tj. vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků půdy, a pozemková úprava je zcela podřízena cílům územního plánu daného územního útvaru, který byl již schválen. Uvedl, že návrh nového uspořádání pozemků z LV 822 byl projednán dne 24.2.2010 se zástupcem žalobce, který s předloženým JPÚ vyjádřil nesouhlas, jehož důvodem byla příliš velká vodní plocha v plánu společných zařízení. Jako řešení žádal směnu pozemků v lokalitě „Pod Humprechtem“ za pozemky ve vlastnictví města. Dle žalovaného nemohl pozemkový úřad v rámci pozemkových úprav navrhovanou směnu realizovat. Připomněl, že plán společných zařízení projednal sbor zástupců dne 27.8.2008, kde byl přítomen i žalobce jako jeho člen, a byl odsouhlasen bez námitek. Dále poukázal na sdělení starosty města Sobotky ze dne 29.9.2010, který potvrdil, že se projednává změna územního plánu města, do které byl převzat plán společných zařízení JPÚ. Z těchto skutečností však dle žalovaného nelze dovozovat, že JPÚ je zcela podřízena cílům územního plánu daného sídelního útvaru.

K námitce žalobce poukazující na nedodržení ust. § 4 zákona o pozemkových úpravách žalovaný uvedl, že JPÚ Sobotka byla zahájena především z důvodů vybudování protipovodňových opatření chránících obec Osek, dále pro revitalizaci Soboteckého a Spyšovského potoka a jako protierozní opatření pro ochranu zemědělského půdního fondu, což lze nepochybně chápat jako veřejný zájem. Uvedl, že k posouzení vhodnosti navržených opatření v krajině je pozemkový úřad ze zákona povinen oslovit dotčené orgány státní správy a jejich stanoviska předat zpracovateli návrhu. Tento krok nebyl v řízení opomenut. Návrh nového uspořádání pozemků byl s vlastníky projednán a jejich námitky řešeny tak, aby došlo k dohodě, nebo bylo nalezeno řešení vyhovující vlastníků i smyslu pozemkové úpravy. K ochraně vlastnických práv zákon o pozemkových úpravách stanoví v § 10 kritéria pro výměru, cenu a vzdálenost řešených pozemků, ta byla v případě žalobce dodržena.

Žalovaný dále v napadeném rozhodnutí uvedl, že při projednání návrhu nového uspořádání pozemků, jak vyplývá ze zápisu ze dne 24.2.2010, zástupce žalobce J. H. neuplatnil žádnou námitku proti tvaru a umístění pozemků, pouze navrhoval směnu za pozemky mimo obvod řešeného území. Původních dvanáct pozemků orné půdy, vodní plochy a ostatní plochy v sedmi celcích o celkové výměře 7,1137 ha, které vlastnil žalobce, bylo návrhem sloučeno do tří pozemků o celkové výměře 7,1453 ha. Dva z těchto pozemků jsou obdélníkového tvaru o výměrách 2,6482 ha a 3,6512 ha, třetí je podlouhlého tvaru s užším výběžkem o výměře 0,8459 ha. Tvar posledního jmenovaného pozemku je dle žalovaného dán konfigurací terénu a umístěním okolních pozemků, proto se může jevit jako méně vhodný pro pojezd zemědělskými stroji, ale jedná se o velmi malou část pozemku, který zůstal na místě původního pozemku žalobce a sousedí po celé jedné délce s pozemkem obce, který je součástí protipovodňové nádrže jako její rozlivná plocha.

Dva ze tří nových pozemků žalobce (p.č. 822/1 a 822/6) jsou prakticky na místech jeho původních pozemků, a třetí (p.č. 822/7) je navržen v místě původního většího pozemku (p.č. 1510/36) ze dvou. Výměra zbývajících původního pozemku je k němu přisunuta, čímž vznikla souvislá plocha ve vlastnictví žalobce. Žalovaný odmítl tvrzení žalobce, že plán společných zařízení je realizován z podstatné části na jeho pozemcích a konstatoval, že tato společná zařízení, vyžadující samostatné plochy, tedy polní cesty a vodohospodářská opatření, zabírají plochu 13 ha, pozemky žalobce, které byly kvůli umístění těchto zařízení přesunuty mají celkovou výměru 1,7 ha.

Žalovaný popsal jednání sboru zástupců, které proběhlo dne 29.8.2008, a konstatoval, že lze mít za prokázané, že žalobce proti plánu společných zařízení nic nenamítal. Nesouhlasil ani s tvrzením žalobce o absenci relevantních odborných podkladů. S odkazem na ust. § 9 odst. 10 zákona o pozemkových úpravách pak připomněl, že plán společných zařízení předložil dotčeným správním orgánům k písemným vyjádřením, která jsou součástí správního spisu. V reakci na tvrzení žalobce, že rozhodnutí o JPÚ významně zasáhlo do jeho vlastnického práva, chráněného Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod, odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 249/95, které zároveň z podstatné části citoval.

Dále žalovaný uvedl, že o projektu a parametrech vodní nádrže nerozhodoval pozemkový úřad, ale pro tento úkol byla vybrána odborná firma, která dospěla k závěru, že je třeba zvětšit plochu pro případný rozliv vodní nádrže jako protipovodňové opatření. Následně pak město Sobotka přistoupilo k projednání změny územního plánu tak, aby plán společných zařízení a územní plán byly ve shodě. Tento postup je dne žalovaného ve shodě s ust. § 2 a § 9 odst. 12 zákona o pozemkových úpravách. Žalovaný odkázal na sdělení Městského úřadu Jičín ze dne 4.10.2010, z něhož vyplývá, že město Sobotka pořizuje v současné době nový územní plán.

Žalovaný zdůraznil, že prvořadým zájmem prováděných úprav není ztráta území, jak tvrdí žalobce, ale především snaha ochránit níže položená území před přívalovými dešti a možným rozlitím vodních toků, i když nejvíce ohroženým místem nemusí být nutně řešené území. Dále uvedl, že součástí plánu společných zařízení jsou i protierozní opatření, kterými jsou v tomto případě osevní postupy a zatravnění.

Zcela zásadní nesouhlas vyslovil žalovaný s tvrzením žalobce, že JPÚ slouží k vyvlastnění a tím hrubě porušuje práva chráněná Ústavou ČR. Zdůraznil, že v zákoně o pozemkových úpravách je vlastnictví chráněno § 10, který stanoví kritéria přiměřenosti navrhovaného řešení pozemků.

K námitce žalobce zpochybňující návrh cestní sítě žalovaný uvedl, že jedním z cílů pozemkové úpravy je zcelit a zpřístupnit pozemky všech vlastníků v řešené lokalitě. Pozemky sloučené do honů jako celky přístupné jsou, tento stav ale neumožňuje jednotlivým vlastníkům své pozemky využívat a nutí je ponechat je i nadále současnému uživateli. Navrženou cestní sítí bude dle žalovaného zajištěn

přístup všech vlastníků k jejich pozemkům v řešeném území. Rozhodně odmítl, že by navržená cestní síť měla sloužit turistickému ruchu. Nesouhlasil ani s názorem žalobce, že výstavbou společných zařízení bude lokalita nenávratně a značně poškozena a poukázal na to, že společná zařízení byla z tohoto pohledu odsouhlasena kompetentními orgány státní správy. Aby koncepce uspořádání krajiny umožňovala umístění společných zařízení v pozemkových úpravách, projednává město Sobotka změnu územního plánu. Žalovaný dále zdůraznil, že zákonem stanovená kritéria přiměřenosti nově navržených pozemků byla v případě žalobce dodržena. Zvýšila se výměra nových pozemků oproti dosavadnímu stavu o 0,1%, cena pozemků vzrostla o 4% a vzdálenost od dohodnutého bodu se zvětšila pouze o 80 m, tj. o -9%.

V závěru pak žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21.3.2007, č.j. 5 A 27/2002-86 z něhož citoval.

Při jednání před soudem, které proběhlo dne 5.6.2014, zástupce žalobce odkázal na obsah žaloby. Připomněl, že nebyly splněny podmínky § 4 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách a tvrdil, že návrh nepodala osoba, která tak mohla dle zmíněného zákona učinit, ale návrh podal Městský úřad v Sobotce.

K dotazu soudu pak upřesnil, že výhrady žalobce ke kvalitě pozemků s ohledem na jejich racionální využívání se dotýkají té části pozemků, které představují nové území a údajně jsou ve vyšší poloze, tudíž méně zavodňované a sušší. Pokud je v žalobě namítáno, že pozemky žalobce neměly být zařazeny do pozemkové úpravy, neboť se jedná o pozemky jmenované v § 3 odst. 3, zástupce žalobce uvedl, že v době, kdy bylo rozhodováno o jednoduché pozemkové úpravě, byla již přijata změna územního plánu a pozemky žalobce byly označeny jako zastavitelné. Podle § 3 odst. 3 tak nemohly být postiženy jednoduchou pozemkovou úpravou.

Pověřený pracovník žalovaného uvedl, že dle § 4 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách se formou komplexních pozemkových úprav provádějí úpravy zpravidla, v daném případě však bylo využito znění ustanovení tohoto paragrafu v němž se říká, že pokud se řeší jen některé hospodářské nebo ekologické problémy v krajině, nebo když se pozemkové úpravy mají týkat jen části katastrálního území, provádějí se formou jednoduchých pozemkových úprav. Návrh pozemkové úpravy předložilo město Sobotka, které dle záznamu v katastru nemovitostí je vlastníkem pozemků, jichž se úprava dotýká. V dalším pak odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a připomněl i rozsudek Městského soudu v Praze, který v této věci již rozhodoval a zrušil napadené rozhodnutí pouze z důvodů, že se žalovaný nevypořádal s některými dílčími námitkami. Dále reagoval na žalobcem tvrzenou nižší kvalitu jemu přidělených pozemků a tvrdil, že ze samotného plánu je jednoznačně zjištělé, že pozemky se nacházejí v místech, kde se nacházely pozemky před úpravou. Scelený pozemek, který nahradil dva obdélníkové pozemky a který je označen 822/7, je pozemek ve stejné lokalitě, která je srovnatelná s jeho původními dvěma pozemky. Pokud jde o bonitu navržených pozemků je naopak lepší, než byly původní pozemky a jejich cena dosahuje 104% v porovnání s cenou

jeho původních pozemků. Velikost původních a nových pozemků, je identická a představuje 100%. Nelze ani přehlédnout, že bonitu určuje sklon půdy, větrnost na daném území a další ukazatelé, takže pokud je bonita ještě lepší, než byla bonita původních pozemků, je lepší i v těchto ukazatelích. Tvzení žalobce ohledně zásadní změny možnosti obdělávat tuto půdu dle žalovaného předestřeným skutečnostem neodpovídá. Pověřený pracovník žalovaného dále uvedl, že změna územního plánu nebyla dosud přijata. Dne 27.5.2014 bylo na veřejné desce města Sobotka uveřejněno oznámení o konání veřejného projednávání územního plánu. Vzhledem k jednoměsíční lhůtě dané pro vyjádření k tomuto plánu, resp. jeho změně, bude tato projednávána někdy během dalšího měsíce. V současné době je proto stále v platnosti územní plán z roku 2006, kde dotčené plochy nebyly zařazeny jako zastavitelné pozemky. V průběhu řízení o jednoduché pozemkové úpravě byly pro žalobce ohledně pozemků, které tato úprava zahrnovala, vytvořeny dva nárokové listy. Na jednom byla uvedena pouze zemědělská půda, na druhém část cesty a vodní plocha a ohledně těchto dvou pozemků žalobce výslovně souhlasil s jejich směnou a zařazením do jednoduché pozemkové úpravy. Bylo tedy dodrženo vše, co požaduje ust. § 3 odst. 3, zákona o pozemkových úpravách, tedy souhlas vlastníka se zmíněnými pozemkovými úpravami.

Zástupce žalobce i přes shora uvedené tvrzení pověřeného pracovníka žalovaného setrval na stanovisku, že návrh na pozemkovou úpravu podal Městský úřad Sobotka, ačkoliv vlastníkem dotčených pozemků je město Sobotka. Upozornil na stranu 12 a 13 rozsudku Městského soudu v Praze a zásadně nesouhlasil s tím, že by tento soud odsouhlasil postup žalovaného a prvoinstančního orgánu jako správný. S námitkami, které uplatnil žalobce se nezabýval, protože shledal odůvodnění rozhodnutí jako nedostatečné a tudíž samotné rozhodnutí jako nepřezkoumatelné. Dále namítal, že dle informace získané od žalobce byl územní plán změněn a ten má pro toto tvrzení nepochybně k dispozici důkaz. Vyzdvihl i schopnost žalobce posoudit, zda nové pozemky, které získal v rámci jednoduché pozemkové úpravy, jsou stejné kvality jako ty, které vlastnil před touto úpravou.

Pověřený pracovník žalovaného se dále vyjádřil k zápisu z jednání sboru zástupců (ze dne 27.8.2010) a označil za zcela pochopitelné, že nebyl v té podobě, v jaké je ve spise, k dispozici přímo při ukončení jednání, nicméně se všemi okolnostmi, které byly podstatné, byli přítomní seznámeni. Stejnopis zápisu jim byl zaslán a ani k němu nebyly předloženy správnímu orgánu žádné výhrady. I když zákon nestanoví, že je třeba o tom, co bylo předmětem jednání hlasovat, stanovisko žalobce, které bylo negativní, bylo obecně známo, proto bylo k hlasování přistoupeno. Žalobce proti postupu neměl žádné výhrady, teprve až následně, jak je obsaženo ve spise, je vyjádřil písemně.

Zástupce žalobce, s ohledem na průběh jednání, přednesené námitky a vyjádření žalovaného požádal, aby mu bylo umožněno shromáždit podklady prokazující, že byl územní plán ještě před rozhodnutím a schválením jednoduché pozemkové úpravy změněn. Krajský soud této žádosti vyhověl a jednání odročil na 12.6.2014. Dne 10.6.2014 zástupce žalobce písemně soudu sdělil, že se doklady týkající se změny územního plánu města Sobotky nepodařilo dohledat. Zdůraznil, že

pro zahájení řízení o jednoduché pozemkové úpravě nebyly ve smyslu ust. 4 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách sděleny žádné důvody a správní orgány se rovněž nezabývaly naplněním podmínek uvedených v § 2 citovaného zákona, konkrétně podmínkou požadující, aby pozemková úprava vytvořila podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy.

Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení jemu předcházející z pohledu uplatněných žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního v platném znění (dále jen "s.ř.s.") a dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.

Žalobce, jak bylo shora podáno, namítal, že návrh na pozemkovou úpravu podal Městský úřad Sobotka, i když vlastníkem dotčených pozemků je město Sobotka.

Podle ust. § 6 odst. zákona o pozemkových úpravách *„Pozemkový úřad posuzuje podané požadavky na zahájení pozemkových úprav. K těmto požadavkům se vyjádří v písemném sdělení do 30 dnů. Shledá-li důvody, naléhavost a účelnost provedení pozemkových úprav za opodstatněné, zahájí řízení o pozemkových úpravách. Pozemkový úřad může v odůvodněných případech zahájit řízení i bez podaných požadavků“*. Dle odst. 2 citovaného ustanovení *„Řízení o pozemkových úpravách se považuje vždy za řízení zahájené z podnětu pozemkového úřadu. Podle odst. 3 „Pozemkový úřad zahájí řízení o pozemkových úpravách vždy, pokud se pro to vysloví vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v dotčeném katastrálním území.“*

Účastníky řízení o pozemkových úpravách jsou dle § 5 odst. 1 citovaného zákona

„a) vlastníci pozemků, které jsou dotčeny řešením v pozemkových úpravách podle § 2 (dále jen "vlastníci pozemků") a fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům mohou být řešením pozemkových úprav přímo dotčena; za takové osoby se nepovažují vlastníci, pro jejichž pozemky se v pozemkových úpravách pouze obnovuje soubor geodetických informací (§ 3 odst. 2),

b) stavebník, je-li provedení pozemkových úprav vyvoláno v důsledku stavební činnosti,

c) obce, v jejichž územním obvodu jsou pozemky zahrnuté do obvodu pozemkových úprav; účastníky mohou být i obce, s jejichž územním obvodem sousedí pozemky zahrnuté do obvodu pozemkových úprav, pokud do 30 dnů od výzvy příslušného pozemkového úřadu přistoupí jako účastníci k řízení o pozemkových úpravách, (dále jen "obec").“

Jak vyplývá z citovaných ustanovení, zákon o pozemkových úpravách výslovně neurčuje, kdo je oprávněn požádat o zahájení pozemkových úprav. Lze

však usoudit, že takový návrh může podat vlastník pozemků, které mají být pozemkovou úpravou dotčeny. V posuzovaném případě podalo žádost o pozemkovou úpravu jednoznačně město Sobotka. Vyplývá to z podání datovaného dnem 17.12.2007 a adresovaného Pozemkovému úřadu Jičín. Město Sobotka je uvedeno v záhlaví, v samotné žádosti je výslovně uvedeno, že návrh činí město Sobotka a podepsán je jeho starosta S. T. Námitku žalobce, že návrh na pozemkové úpravy podala neoprávněná osoba, neshledal proto krajský soud důvodnou.

Žalobce v odvolání do rozhodnutí pozemkového úřadu a následně i v žalobě tvrdil, že správní orgán prvního stupně nesplnil zákonné podmínky pro zahájení řízení o JPÚ a její schválení, když neprokázal, že je nezbytná. Poukázal na nutnost splnění podmínek § 4 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách, podle kterého nepostačí pouhá vhodnost navrhovaného opatření, dále na nedostatek odborných podkladů odůvodňujících nezbytnost navrhovaného protipovodňového zařízení a protierozních opatření. Namítal, že ve správním spise není založena žádná odborná studie ani znalecký posudek odůvodňující nutnost vybudování vodního díla. Zaměření vodního díla a obecná koncepce revitalizace, které jsou obsahem správního spisu, nemají dle žalobce parametry odborného posouzení a nutností vybudování vodního díla se vůbec nezabývají.

Krajský soud při posuzování oprávněnosti této námítky vycházel z obsahu správního spisu a zjistil, že obsahuje dokumenty zpracované společností HYDROREAL, s.r.o., (za kterou vystupoval jako zodpovědný projektant Ing. T. P., úředně oprávněný k projektování pozemkových úprav). Ta jako podklad svého posudku použila Generel lokálního územního systému ekologické stability, vypracovaný pro k.ú. Sobotka, Staňkova Lhota a Osek u Sobotky, vypracovaný firmou Kadlec K.K Nusle, spol. s r.o., Praha 8, Cháborská 3. Závěry společnosti HYDROREAL, s.r.o., jednoznačně hovoří ve prospěch zbudování vodní nádrže a protierozních opatření. Nelze ani přehlédnout, že již v roce 1996 zpracoval na základě požadavku Okresního úřadu Jičín, referátu životního prostředí, Ing. M. Š, spolu s řešitelským kolektivem, koncepci revitalizace povodí Soboteckého a Spyšovského potoka dle metodického pokynu Ministerstva životního prostředí ČR. Z hlediska naléhavosti revitalizačních zásahů bylo zmíněné území hodnoceno jako území s vysokou prioritou, tedy významně poškozené, a zdůrazněn především havarijní stav erozního ohrožení. Jak uvedl žalovaný v napadeném rozhodnutí, pozemkový úřad si neopomněl vyžádat k JPÚ i stanoviska všech dotčených orgánů státní správy, jak mu ukládá ust. § 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách. Pokud jde o dopad záplav na obec Osek ležící jižně od zájmového území řešeného JPÚ, jedná se evidentně o dlouhodobý problém (viz dopis starosty obce Osek ze dne 20.7.2010), který by JPÚ měla řešit. Některé ze zmíněných podkladů měl nepochybně k dispozici pozemkový úřad již při zahájení řízení o pozemkových úpravách (např. Koncepci revitalizace povodí Soboteckého a Spyšovského potoka z roku 1996). Proto nelze souhlasit se žalobcem, že pro zahájení řízení o pozemkových úpravách neměl pozemkový úřad dostatek podkladů. Takové stanovisko lze hodnotit pouze jako jeho subjektivní a ničím nepodložené. Po zhodnocení všech citovaných podkladů proto dospěl krajský soud k závěru, že ani

tato námitka žalobce není důvodná. Stejný závěr učinil i ohledně tvrzení žalobce, že navržené cesty nemohou plnit funkci protierozního opatření, k čemuž slouží travnaté plochy. Navržená cestní síť, jak plyne z obsahu správného spisu i odůvodnění napadeného rozhodnutí (viz jeho str. 8), rozhodně nebyla zahrnuta do JPÚ jako konkrétní opatření k ochraně před záplavami nebo erozí, ale má řešit přístupy vlastníků k pozemkům v souvislosti se změnami vyplývajícími z JPÚ.

Na předchozí námitku navazuje i další tvrzení žalobce, že stanovisko žalovaného o tom, že pozemkové úpravy jsou jedním z nástrojů obnovy funkčnosti krajiny, neboť řeší území jako celek a neomezují se pouze na jednotlivé věci, není pravdivé. Poukázal na to, že JPÚ neřeší území jako celek, ale pouze jeho účelově vyčleněnou část. Na tak malém území pak není možno racionálně či účelně uspořádat vlastnictví pozemků tak, aby byla zachována přiměřenost zásahu do vlastnictví jednotlivých účastníků. Tvrdil, že účelová JPÚ je řešena k jeho tíži a tímto opatřením je omezen ve výkonu svých vlastnických práv a z lukrativních území vytěsněn na okraj.

K tomu krajský soud poukazuje na ust. § 4 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách, které stanoví, že *„Pozemkové úpravy se provádějí zpravidla formou komplexních pozemkových úprav. Pokud je nutné vyřešit pouze některé hospodářské potřeby (například urychlené scelení pozemků, zpřístupnění pozemků) nebo ekologické potřeby v krajině (například lokální protierozní nebo protipovodňové opatření) nebo když se pozemkové úpravy mají týkat jen části katastrálního území, provádějí se formou jednoduchých pozemkových úprav. V tomto případě může pozemkový úřad upravit náležitosti návrhu a provádění pozemkových úprav odlišně, než stanoví zvláštní právní předpis“*. Z citovaného je zřejmé, že některé, shora vyjmenované potřeby, lze řešit i formou jednoduché pozemkové úpravy. Takový postup byl zvolen v projednávaném případě a skutečnost, že převážná většina vlastníků, kterých se pozemková úprava týkala, náhrady za pozemky zasažené pozemkovou úpravou akceptovala, svědčí spíše o tom, že rozsah území touto úpravou zasaženého, byl zvolen dostatečně citlivě a bylo možné v jeho rámci vyřešit vlastnické vztahy bez vážných problémů.

Žalobce v návaznosti na výše uplatněnou žalobní námitkou dále tvrdil, že schválenou JPÚ bylo do jeho vlastnického práva k pozemkům o výměře 1,1137 zasaženo podstatným způsobem a tento zásah je nepřiměřený k prospěchu, kterého má být plánem dosaženo. Není tak splněno kritérium, které uvádí NSS ve svém rozsudku ze dne 21.3.2007, č.j. 5 A 27/2002-86, podle kterého má realizace pozemkových úprav přinést užitek i vlastníků, kteří s JPÚ nesouhlasí.

Zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu se zabýval smyslem a účelem řízení o pozemkových úpravách. Konstatoval, že *„Posouzení, zda bylo skutečně dosaženo cílů a účelu pozemkových úprav, přitom nespadá jen do sféry jednotlivých účastníků, nýbrž celé společnosti, což se projevuje i existencí veřejného zájmu na provádění pozemkových úprav.“* Dále uvedl, že *„Právní úprava předpokládá, že je téměř nemožné docílit plného souhlasu všech vlastníků. V tomto případě však nezbyvá vlastníkům v menšině, než provedení pozemkových úprav respektovat. A to*

jednak proto, že souhlas dali vlastníci představující požadovanou většinu výměry zahrnutých pozemků, ale také s ohledem na veřejný zájem na provedení pozemkových úprav; především však i proto, že by podle požadavků přiměřenosti, vyjádřených v § 8 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách ve spojení s § 12 nařízení vlády č. 4/2000 Sb. neměli být zasaženi na svých právech podstatným způsobem, neboť i k jejich prospěchu byly pozemkové úpravy plánovány a provedeny. I těmto vlastníkům má realizace pozemkových úprav přinést užitek, byť se sami mohou cítit poškozeni a znevýhodnění. Podmínky k racionálnímu hospodaření je třeba též posuzovat nejen z hlediska jednotlivých vlastníků, ale též k celku a ke všem vlastníkům. Nelze je posuzovat zcela jednotlivě a individuálně; racionálnější hospodaření, i s ohledem na zmíněný veřejný zájem, musí být většinové.“

Nejvyšší správní soud poukázal také na závěry, ke kterým dospěl i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 5. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 34/97, publikovaném pod č. 152/1998 Sb. a z něho konstatoval, že „*pozemkové úpravy ve své většině nepředstavují vyvlastnění vlastnického práva v pravém slova smyslu, protože v podstatě se jedná o hromadnou dobrovolnou směnu vlastnických práv dotčených vlastníků.*

Nicméně, pro tu skupinu vlastníků, která s prováděnými úpravami nesouhlasí, jsou ústavní pravidla platná pro vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva krajním kritériem ochrany jejich vlastnictví. Ústavní soud konstatoval, že pozemkové úpravy se provádějí ve veřejném zájmu, na základě zákona a je na příslušných orgánech, aby - ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod - striktně zajistily právo na adekvátní náhradu. Nejvyšší správní soud v této souvislosti dodává, že adekvátní náhradou se v případě provedených pozemkových úprav rozumí scelené vyčleňované pozemky, které jsou přiměřené co do ceny, vzdálenosti a výměry, pokud odpovídají závazným požadavkům § 12 nařízení vlády č. 4/2000 Sb.“

Dle krajského soud žalovaný na straně 5 svého rozhodnutí podrobně a vyčerpávajícím způsobem popsal pozemky, které žalobce vlastní i ty, které mu byly v rámci JPÚ navrženy ke směně, uvedl jejich rozměry, tvar i umístění v terénu. Krajský soud tyto údaje porovnal s grafickým znázorněním vyhotoveným dle původního stavu a dle stavu navrhovaného pro JPÚ a dospěl k závěru, že žalovaný popsal stav a umístění těchto pozemků v souladu s podklady založenými ve správním spise. Se závěry žalovaného, jak byly podány v napadeném rozhodnutí, se proto krajský soud ztotožňuje a odkazuje na ně.

Žalovaný se dle krajského soud zabýval dostatečným způsobem i otázkou, zda byla dodržena kritéria přiměřenosti nově navržených pozemků, stanovená v § 10 zákona o pozemkových úpravách. Ten stanoví, že v odst. 1, že „*Vlastníkům pozemků navrhne pozemkový úřad nové pozemky tak, aby odpovídaly jejich původním pozemkům přiměřeně cenou, výměrou, vzdáleností a podle možností i druhem pozemku. Porovnání ceny, výměry a vzdálenosti navrhovaných pozemků s původními pozemky se provádí celkem za všechny pozemky vlastníka řešené v*

pozemkových úpravách (§ 2).

Dle odst. 2 citovaného ustanovení „Cena je přiměřená, pokud není ve srovnání s původní cenou vyšší nebo nižší o více než 4 %. Překročení kritéria ve prospěch vlastníka lze jen za předpokladu, že vlastník souhlasí s uhrazením rozdílu ceny přesahující toto kritérium. Úhrada se nevztahuje na pozemky ve vlastnictví státu. V případě pozemků ve vlastnictví krajů se úhrada nevyžaduje v případě, že jsou na těchto pozemcích umístěny veřejně prospěšné stavby. K přijetí částky, stanovení její výše a lhůty k zaplacení je příslušný pozemkový úřad. V případě, že do pozemkových úprav vstupuje vlastník pouze s jedním pozemkem, který nelze z technických důvodů umístit tak, aby nebylo překročeno toto kritérium ve prospěch vlastníka, může pozemkový úřad se souhlasem sboru, je-li zvolen, od požadavku na uhrazení rozdílu ceny ustoupit. Od úhrady částky nepřesahující 100 Kč se upouští vždy“.

V odstavcích 3 – 6 pak zákon stanoví že „Nově navrhované pozemky jsou v přiměřené výměře, pokud rozdíl výměry původních a navrhovaných pozemků nepřesahuje 10 % výměry původních pozemků. Nově navrhované pozemky jsou v přiměřené vzdálenosti, pokud rozdíl ve vzdálenosti původních a navrhovaných pozemků není vyšší nebo nižší než 20 %. Vzdálenost se měří od bodu dohodnutého na úvodním jednání. Snížení nebo zvýšení ceny, výměry a vzdálenosti nově navrhovaných pozemků oproti původním pozemkům nad rámec stanovených kritérií přiměřenosti lze provést jen se souhlasem vlastníka. Za tento souhlas se nepovažuje postup podle § 9 odst. 21. Překročení výměry, ceny a vzdálenosti pozemků nabytých obcí pro společná zařízení se nepovažuje za porušení kritérií podle odstavců 2 až 4.“

Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, podaného na jeho straně 9, žalovaný hodnotil dodržení zákonných kritérií a shledal je v souladu s ust. § 10 zákona o pozemkových úpravách. Žalobce tyto údaje v podané žalobě nezpochybňoval, krajský soud proto na tuto část odůvodnění napadeného rozhodnutí odkazuje. I když žalobce namítal, že nabízené náhradní pozemky se nedají racionálně obhospodařovat, toto svoje obecné tvrzení nepodpořil žádným důkazem. Krajský soud proto tuto jeho žalobní námitku neshledal důvodnou.

Žalobce také tvrdil, že město Sobotka již schválilo změnu územního plánu a žalobce se svými pozemky spadal do režimu ust. § 3 odst. 3. zákona o pozemkových úpravách, podle kterého „Pozemky určené pro těžbu vyhrazených nerostů na základě stanoveného dobývacího prostoru,⁵⁾ pozemky určené pro obranu státu, pozemky zastavěné stavbou ve vlastnictví státu, pozemky vodních toků a pozemky chráněné podle zvláštních předpisů⁶⁾ lze řešit v pozemkových úpravách (§ 2) jen se souhlasem jejich vlastníka a příslušného správního úřadu. Pozemky zastavěné stavbou, která není ve vlastnictví státu, pozemek funkčně související s touto stavbou včetně přístupové cesty, oplocené pozemky, zejména zahrady, pozemky v zastavěném území, pozemky v zastavitelných plochách⁴⁾ a pozemky, na nichž se nacházejí hřbitovy, lze řešit v pozemkových úpravách jen se souhlasem jejich vlastníka. Pozemky podle tohoto odstavce se pro účely pozemkových úprav v

případě jejich směn oceňují podle druhu původních pozemků; nelze-li toto zjistit, oceňují se podle druhu nejbližšího zemědělského pozemku. Pozemky nesměňované se neoceňují.“

Jak vyplývá z obsahu správního spisu i z průběhu řízení před krajským soudem, žalobci byl dán prostor, aby přijetí nového územního plánu města Sobotky (poslední plán byl odsouhlasen v roce 2006) doložil, to se mu však nezdařilo. Dle veřejně dostupných informačních zdrojů (viz webové stránky města Sobotka) si krajský soud ověřil tvrzení žalovaného, že změna územního plánu je ve fázi projednání.

Krajský soud dále z pohledu citovaného ustanovení § 3 zákona o pozemkových úpravách posoudil i postup pozemkového úřadu při hodnocení pozemků žalovaného spadajících do JPU. Z obsahu správního spisu zjistil, že pro žalobce byly vyhotoveny dva nárokové listy. Na jednom byla uvedena zemědělská půda a na druhém část cesty (parc.č. 2277/18) a vodní plocha (parc. č. 333/8). Žalobce dne 1.12.2009 podepsal vyjádření, v němž souhlasil, aby pozemky uvedené na druhém nárokovém listu byly řešeny v pozemkové úpravě ve smyslu ust. § 3 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách. Nic tedy pozemkovému úřadu nebránilo, aby i ohledně těchto pozemků postupoval stejně, jako u zemědělské půdy a zařadil je do jednoduché pozemkové úpravy.

Krajský soud v závěru ještě podotýká, že pro posouzení zákonnosti postupu žalovaného i napadeného rozhodnutí není rozhodné, kdy žalobce v průběhu správního řízení vyjádřil s JPU nesouhlas.

S odkazem na shora učiněná zjištění krajský soud dospěl k závěru, že se žalovaný vypořádal se všemi uplatněnými odvolacími námitkami, jak mu uložil

Městský soud v Praze ve svém zrušujícím rozsudku. Neshledal proto podanou žalobu důvodnou a dle § 78 odst. 7 ji zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení před krajským soudem žalobce úspěch neměl, žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval. Vzhledem k tomu bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V Hradci Králové dne 12. června 2014

Mgr. Marie Kocourková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iveta Škopová